

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1945 - 1949

Α'. Κατὰ τὸ ἔτος 1945.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰργάσθησαν ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ πλὴν τοῦ μονίμου αὐτοῦ προσωπικοῦ καὶ δύο ἐπίκουροι συντάκται, οἱ φιλόλογοι Δ. Πετρόπουλος καὶ Μιχ. Καλινδέρης, ὁ μὲν πρῶτος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους, ὁ δὲ δεύτερος ἀπὸ 12 Μαΐου, καὶ ὁ γραφεὺς Μενέλαος Τουρτόγλου, προσληφθεὶς τὴν 14 Ὀκτωβρίου. Ἄλλ' ἐκ τῆς ἀναταραχῆς, τῆς προκληθείσης ἐκ τῶν γεγονότων τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου, ὀλόκληρος ὁ Ἰανουάριος διέρρευσε ἐν ἀπραξίᾳ.

Αἱ ὑφιστάμεναι οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι δὲν ἐπέτρεψαν νὰ ἐπαναληφθῶσι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἱ προσπάθειαι ἡμῶν πρὸς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν τοῦ Ἀρχείου εἴτε διὰ προκηρῦξεως διαγωνισμῶν εἴτε δι' ἀποστολῆς μελῶν τοῦ προσωπικοῦ πρὸς συλλογὴν λαογραφικοῦ ὕλικου καὶ ἐπιτοπίους ἐρεῦνας. Ἐκ τούτου αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος περιορίσθησαν εἰς τὴν ἀποδελτίωσιν λαογραφικῆς ὕλης ἐκ χειρογράφων καὶ ἐντύπων συλλογῶν καὶ εἰς τὴν ταξινομήσιν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ὕλης.

Χειρογράφα εἰσήλθον εἰς τὸ Ἀρχεῖον 20 ἐκ σ. 2520 (ἔναντι 12 χειρογράφων ἐκ σ. 2354 τοῦ παρελθόντος ἔτους). Ἐκ τούτων 1 (τὸ ὑπ' ἀριθ. 1529 ἐκ σ. 5) προέρχεται ἔξ ὑπηρεσιακῆς συλλογῆς, 3 ἐκ δωρεῶν κατατεθέντα τὸ μὲν ὑπ' ἀριθ. 1530 (σ. 9) ὑπὸ τοῦ κ. Ἄν. Κεραμοπούλλου, τὸ δὲ ὑπ' ἀριθ. 1531 (σ. 45) ὑπὸ τοῦ κ. Ἀχ. Τζαρτζάνου, τὸ δὲ ὑπ' ἀρ. 1532 (σ. 10) ὑπὸ τοῦ κλητῆρος τοῦ Λαογρ. Ἀρχείου Νικ. Γαλάνη, τὰ δὲ λοιπὰ 16 (ὑπ' ἀριθ. 1513-1528) ἐκ σταχυολογίας λαογραφικῶν εἰδήσεων ἐκ χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ. Ἡ περιεχομένη εἰς ταῦτα λαογραφικὴ ὕλη, ἡ ὑποκειμένη εἰς ἀρίθμησιν, εἶναι: ἄσματα 120, δίστιχα 68, παροιμίαι 300, παραδόσεις 7, παραμύθια 4, παιδιαὶ 7, ἀραὶ 133, τοπωνύμια 986, παρωνύμια 100, ὀνόματα προσωπικὰ ζώων 1000 κλ., ποικίλαι δὲ εἶναι ἐν αὐτοῖς καὶ αἱ εἰδήσεις, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν βίον τοῦ λαοῦ.

Ἐπεδελτιώθησαν ἐν ὄλῳ 30 χειρόγραφα ἐκ σελ. 3220 (ἐναντι 38 ἐκ σελίδων 3843 τοῦ παρελθόντος ἔτους) ἤτοι 5 μὲν (ὑπ' ἀριθ. 249, 1518, 1520, 1521 καὶ 1522) ἐκ σελ. 333 ὑπὸ Γ. Σπυριδάκη, 6 δὲ (τὰ ὑπ' ἀρ. 1478, 1483, 1508, 1514, 1523 Α καὶ 1523 Β) ἐκ σελ. 1102 ὑπὸ Δ. Πετροπούλου, 9 δὲ (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1124-1127, 1524-1527 καὶ μέρος τοῦ 798) ἐκ σελ. 1110 ὑπὸ Μ. Καλινδέρη, 5 δὲ (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1485, 1512-1513, 1528-1529) ἐκ σελ. 610 ὑπὸ τῆς Γ. Ταρσούλη, 4 δὲ (τὰ ὑπ' ἀριθ. 38-41) ἐκ σελ. 56 ὑπὸ τοῦ Μ. Τουρτόγλου καὶ 1 (τὸ ὑπ' ἀριθ. 378 ἐκ σελ. 9) ὑπὸ τῆς Μαρ. Ἰωαννίδου. Πρὸς τούτοις ἀπεδελτιώθησαν 280 ἄσματα ἐκ τῆς χειρογράφου συλλογῆς Πολίτου καὶ ἐσταχυολογήθη ὕλη λαογραφικὴ ἐκ τῶν ἐξῆς ἐντύπων: *Θωμοπούλου*, Ἱστορία τῆς πόλεως Πατρῶν, 1888, *Ἀραβαντινοῦ*, Χρονογραφία τῆς Ἡπείρου, 1853.

Διὰ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἀπεδελτιώθησαν 438 ἄσματα, 300 δίστιχα, 6245 παροιμιαί, 18 παραδόσεις, 26 παραμύθια, 128 αἰνίγματα, 4 ἐρωδαί, 7 παιδιαί, 194 εὐχαὶ καὶ κατάραι, 1092 τοπωνύμια, 100 παρωνύμια, 1000 ὀνόματα προσωπικὰ ζώων καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς δοξασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ κατάταξιν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ὕλης, ἐγένετο ἡ ἐξῆς ἐργασία:

1) Κατετάχθησαν συστηματικῶς 4106 ἄσματα (ἐναντι 1573 τοῦ παρελθόντος ἔτους) ἐξ ὧν 1290 ὑπὸ τῆς Μ. Ἰωαννίδου, 2018 ὑπὸ τοῦ Γ. Πολίτου καὶ 798 ὑπὸ τοῦ Γ. Σπυριδάκη. Συγχρόνως ἠρξάτο ἡ προπαρασκευὴ καὶ μελέτη τῶν δημοτικῶν ἠμῶν ἁσμάτων πρὸς καταρτισμὸν καὶ ἔκδοσιν τοῦ ἀποφασισθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν πλήρους ἀπανθίσματος αὐτῶν. Τοῦτο μέλλει ν' ἀποτελέσῃ τρόπον τινὰ πρόδρομον τῆς παρασκευαζομένης μεγάλης ἐκδόσεως τῶν τραγουδιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

2) Ὁ ἐνεργούμενος ὑπὸ τοῦ συντάκτου Δ. Λουκάτου ἔλεγχος τῆς γενομένης μέχρι τοῦδε κατατάξεως τῶν παροιμιῶν τοῦ Ἀρχείου ἐπροχώρησε ἀπὸ τοῦ λήμματος ΜΟΥΛΑΡΙ εἰς τὸ λῆμμα ΧΕΙΑΗ. Διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἀνακατετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐφαρμοζομένου συστήματος Ν. Γ. Πολίτου 3840 παροιμιαί (ἐναντι 1574 τοῦ παρελθόντος ἔτους) οὐχὶ ὀρθῶς πρότερον κατατεταγμέναι.

3) Συνεπληρώθη ἡ κατάταξις τῆς ὕλης, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν μαγειάν καὶ τὰς μαγικὰς καὶ δεισιδαίμονας συνθηεῖας, ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου καὶ συνετάχθη ὑπ' αὐτοῦ ἐρωτηματολόγιον σχετικὸν πρὸς τὰς δοξασίας καὶ τὰς συνθηεῖας ταύτας, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς καθοδήγησιν τῶν συλλογῶν λαογραφικῆς ὕλης.

4) Κατετάχθη ὁμοίως ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ ἡ ὕλη τοῦ Ἀρχείου, ἡ ἀναφερο-

μένη εις τὴν μαντικὴν καὶ τὴν δημώδη λατρικὴν καὶ παρεσκευάσθη ἡ σύνταξις σχετικῶν ἐρωτηματολογίων.

Δυστυχῶς ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία, ἐν ἣ διατελεῖ ἀπὸ τῆς πολεμικῆς περιόδου ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, δὲν ἐπέτρεψε τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Ἀρχείου, τῆς ὁποίας ὁ Γ' τόμος παραμένει ἀπὸ τοῦ 1941 ἀσυμπλήρωτος.

᾿Ωσαύτως δὲν κατέστη δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ ἡ Ἐθνικὴ Μουσικὴ Συλλογὴ, ἣτις διὰ νόμου συνεχωνεύθη εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, μολοντί δι' ἀδράς δαπάνης ἐπρομηθεύθημεν εἰδικὸν φωνοληπτικὸν μηχανήμα.

Χρῆσιν τῶν συλλογῶν τοῦ Ἀρχείου εἰς τὰς μελέτας τῶν ἔκτακτων οἱ καθηγηταὶ κ.κ. Ἰ. Ἀποστολάκης καὶ Φαίδων Κουκουλές, ἡ κυρία Κατερίνα Κασούρη, ὁ φοιτητὴς Νικ. Καραγεωργιάδης κ.λ.

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσήχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 40 βιβλία καὶ φυλλάδια (ἔναντι 6 τοῦ παρελθόντος ἔτους) καταγραφέντα εἰς τὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς ὑπ' ἀριθ. 1602-1642, ἅπαντα ἐκ δωρεῶν, ἔξ ὧν 7 τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 1 τῆς Ἐταιρείας Κρητ. Σπουδῶν, 2 τοῦ Συλλόγου «Βιτσέντζος Κορνάρος», 6 τῆς Ἐπιτροπείας Ἐθνικῶν Δημοσιευμάτων, 1 τοῦ κ. Ἄντ. Κεραμοπούλου, 1 τοῦ κ. Ἀ. Φωστέρη, 22 τῶν κληρονόμων Δ. Λουκοπούλου, 1 τοῦ κ. Γ. Σπυριδάκη καὶ 1 τῆς δ. Γεωργ. Ταρσούλη.

Ἐν τῇ προσδοκίᾳ, ὅτι αἱ δυσμενεῖς οἰκονομικαὶ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς διατελεῖ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, θέλουσι προσεχῶς βελτιωθῆ, συνεχίζομεν τὸ ἔργον ἡμῶν μὲ ἀισιωτέρας ἐλπίδας διὰ τὸ ἐπὶ θύραις ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1945.

Ὁ Διευθυντὴς
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ

Β'. Κατὰ τὸ ἔτος 1946.

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἐπῆλθον εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου αἱ ἑξῆς μεταβολαί: ὁ παρ' ἡμῶν ἀπεσπασμένος καθηγητὴς Μιχαὴλ Καλινδέρης, ἀφοῦ ἐπὶ ἓν καὶ πλέον ἔτος εἰργάσθη μετὰ ζήλου καὶ ἀόκνου φιλεργίας, ἠναγκάσθη δι' ἔλλειψιν στέγης διὰ τὴν οἰκογένειάν του νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐν τῷ γυμνασίῳ Κοζάνης θέσιν του. ᾿Ωσαύτως ἡ παρ' ἡμῶν ὑπηρετοῦσα γραφεὺς Γεωργία Ταρσούλη, ἀφοῦ ἐπὶ ὀλόκληρον σχεδὸν ἔτος διετέλεσεν ἐπὶ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ἐν τῷ ἔξωτερικῷ, ὑπέβαλε τῇ 13ῃ Δεκεμβρίου παραίτησιν ἐκ τῆς ἐν τῷ Λαογραφικῷ Ἀρχεῖῳ θέσεώς της· παραμένει δὲ κενὴ καὶ ἕτερα θέσις ἐπικούρου συντάκτου ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς διδασκαλίσσης Μαρίας Λιουδάκη.

Ἡ ἔλλειψις οικονομικῶν πόρων ἠμπόδισε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν ἐνέργειαν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν προκήρυξιν διαγωνισμῶν πρὸς συλλογὴν λαογραφικοῦ ὕλικου. Ἐκ τούτου αἱ συλλογαὶ τοῦ Ἀρχείου ἐπλουτίσθησαν μόνον ἐκ καταθέσεως χειρογράφων ὑπὸ μελῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου καὶ ἐκ σταχυολογίας λαογραφικῆς ὕλης ἐκ χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ. Οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἀρχεῖον 24 ἐν ὄλῳ χειρόγραφα ἐκ 2500 σελίδων (ἔναντι 20 χειρογράφων ἐκ σελίδων 2520 τοῦ προηγουμένου ἔτους). Ἐκ τούτων δύο (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1547 καὶ 1548 ἐκ σελ. 50 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ, πέντε (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1546, 1549, 1550, 1551 καὶ 1552 ἐκ σελ. 121) ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ συντάκτου κ. Δ. Πετροπούλου καὶ τέσσαρα (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1553-1556 ἐκ σελ. 53) ὑπὸ τοῦ συντάκτου κ. Γ. Σπυριδάκη. Τὰ λοιπὰ 13 (ὑπ' ἀριθ. 1533-1545) προέρχονται ἐκ σταχυολογίας λαογραφικῆς ὕλης ἐκ χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ.

Ἡ περιεχομένη εἰς τὰ χειρόγραφα ταῦτα ὕλη, ἡ ὑποκειμένη εἰς ἀρίθμησιν, εἶναι: ἔσματα 292, δίστιχα 146, παροιμίαι 588, παραδόσεις 40, μῦθοι 5, παραμύθια 24, εὐτραπ. διηγήσεις 30, αἰνίγματα 42, ἐπῳδαὶ 8, παιδιὰ 7, ἀραὶ 90, παρωνύμια 213, τοπωνύμια 287, ὀνόματα προσωπικὰ ζώων 774, ποικίλη δ' εἶναι ἡ λοιπὴ αὐτῶν ὕλη, ἡ ἀφορῶσα εἰς τὸν βίον τοῦ λαοῦ.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἀρχείου ἐστράφησαν κυρίως περὶ τὴν ἀποδελτίωσιν λαογραφικῆς ὕλης ἐκ χειρογράφων συλλογῶν καὶ τὴν κατάταξιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ὕλης.

α) Ἀποδελτίωσις λαογραφικῆς ὕλης.

Ἀπεδελτιώθησαν 22 χειρόγραφα ἐκ σελ. 3148 (ἔναντι 30 χειρογράφων τοῦ προηγηθέντος ἔτους ἐκ σελ. 3220) ἤτοι 3 μὲν ἐκ σελ. 940 (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1534, 1537 καὶ 1545) ὑπὸ Δ. Πετροπούλου, 9 δὲ ἐκ σελ. 1335 (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1528, 1533, 1538-1544) ὑπὸ Μ. Καλινδέρη, ἐργασθέντος ἐπὶ ἐξάμηνον, 10 δ' ἐκ σελ. 873 (τὰ ὑπ' ἀριθ. 42, 43, 43α, 44, 45, 47, 48α, 798, 1535 καὶ 1536) ὑπὸ Μ. Τουρτόγλου.

Ἡ ἀποδελτιωθείσα ὕλη περιλαμβάνει 168 ἔσματα, 143 δίστιχα, 6773 παροιμίας, 38 παραδόσεις, 6 μῦθους, 21 παραμύθια, 30 εὐτραπέλους διηγήσεις, 8 ἐπῳδάς, 7 παιδιὰς, 91 εὐχὰς καὶ κατάρας, 221 παρωνύμια, 287 τοπωνύμια, 887 ὀνόματα ζώων, πρὸς δὲ ποικίλας εἰδήσεις, ἀναφερομένας εἰς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς δοξασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

β) Κατάταξις καὶ ἐπεξεργασία τῆς ἀποθησαυρισθείσης ὕλης.

1. Συνεχίσθη ἡ μελέτη τῶν δημοτικῶν ἠμῶν ἰσμάτων πρὸς ἐκλογὴν τῶν πληρεστέρων καὶ γνησιωτέρων παραλλαγῶν διὰ τὸ παρασκευαζόμενον ἀπάνθισμα

ἁσμάτων. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἠσχολήθησαν οἱ συντάκται Μαρία Ἰωαννίδου, Γ. Πολίτης καὶ Γ. Σπυριδάκης, μελετήσαντες ἢ μὲν πρώτη 38 τραγούδια τῆς ξενιτειᾶς καὶ 8 μοιρολόγια, ὁ δὲ δεύτερος 55 κλέφτικα τραγούδια, ὁ δὲ τρίτος 114 ἐπύλλια. Συγχρόνως κατετάχθησαν 377 ἐκ τῶν ἀκατατάκτων ἁσμάτων τῆς συλλογῆς τοῦ Ἀρχείου ἧτοι 290 ὑπὸ τῆς συντακτρίας Μαρίας Ἰωαννίδου καὶ 87 ὑπὸ τοῦ συντάκτου Γ. Πολίτου.

2. Ὁ ἔλεγχος τῆς κατατάξεως τῶν παροιμιῶν τοῦ Ἀρχείου, ὁ ἀναληφθεὶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1943 ὑπὸ τοῦ συντάκτου Δ. Λουκάτου, συνεπληρώθη, ἀνακαταχθεισῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος Πολίτου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 2405 παροιμιῶν, κατατεταγμένων πρότερον οὐχὶ ὀρθῶς. Οὕτως ἀπεκτιήθη ἡ ἀναγκαία εἰς τὴν κατάταξιν τῆς λαογραφικῆς ὕλης ἐνότης, ὅσον ἀφορᾷ τὰς παροιμίας, καὶ καθίσταται ἤδη δυνατὸς ὁ καταρτισμὸς ἀπανθίσματος καὶ ἐκ τοῦ κατ' ἐξοχὴν πλουσίου καὶ ἐκφραστικοῦ τούτου εἴδους τῶν πνευματικῶν προϊόντων τοῦ ἡμετέρου λαοῦ.

3. Εἰς τὸν συντάκτην Δ. Πετρόπουλον ἀνετέθη ἡ κατάταξις τῶν περὶ ζῶων μύθων τῆς μαθητικῆς συλλογῆς τοῦ ἡμετέρου Ἀρχείου, κατετάχθησαν δ' ὑπ' αὐτοῦ 1860 μῦθοι τῶν χειρογράφων 1172 - 1227 ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου συστήματος κατατάξεως μύθων τοῦ Φιλλανδοῦ Antti Aarne.

4. Εἰς τὸν συντάκτην Γ. Σπυριδάκην ἀνετέθη ἡ σύνταξις πλήρους βιβλιογραφίας τῶν λαογραφικῶν δημοσιευμάτων τῶν ἐτῶν 1939-1947, ἧτις συμπληρομένη θὰ καταχωρισθῇ εἰς προσεχῆ τόμον τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

5. Συνεπληρώθη ἡ κατάταξις τῆς ὕλης τοῦ Ἀρχείου, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν καὶ τὴν μαντικὴν, συνταχθέντος καὶ σχετικοῦ μὲ τὴν μαντικὴν ἐρωτηματολογίου ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου, συμπληροῦται δὲ προσεχῶς ὑπ' αὐτοῦ ἡ κατάταξις τοῦ εἰς τὴν δημώδη ἰατρικὴν ἀναφερομένου ὕλικου, ὡς καὶ ἡ σύνταξις τοῦ σχετικοῦ ἐρωτηματολογίου.

Δυστυχῶς αἱ ἐκ τοῦ πολέμου προελθοῦσαι δυσχέρειαι ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος νὰ ἐπηρεάζουν τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἡμετέρου Ἀρχείου. Ἐκ τούτου καὶ ἡ συνέχισις τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Ἀρχείου δὲν κατέστη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δυνατὴ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Μουσικὴ Συλλογὴ δὲν κατορθώθη νὰ λειτουργήσῃ.

Τῶν συλλογῶν τοῦ Ἀρχείου χρῆσιν ἔκαμαν εἰς τὰς μελέτας των, ὁ δασάρχης κ. Σερ. Τσιτσᾶς, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Στυλ. Καψωμένος, ἡ κ. Αἰκ. Κακούρη, ὁ καθηγητὴς κ. Ἀναστ. Καραναστάσης, ὁ συντάκτης τοῦ Μεσαιων. Ἀρχείου κ. Μαν. Μανούσακας καὶ ἄλλοι.

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 29

βιβλία και φυλλάδια (έναντι 40 τοῦ παρελθόντος ἔτους), καταγραφέντα εἰς τὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς ὑπ' ἀριθ. 1643 - 1670, ἅπαντα ἐκ δωρεῶν. Ἐκ τούτων 6 ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, 1 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Β. Κριμπᾶ, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ζωγράφου, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Διαμαντοπούλου, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Μαλαθούρα, 3 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Μέγα, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πολίτου, 4 ὑπὸ τῆς δ. Γ. Ταρσοῦλη, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Σημηριώτου, 6 ὑπὸ διαφόρων Συνδέσμων.

Μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι αἱ δυσχέρειαι, καθ' ὧν παλαίει ἡ Πατρις ἡμῶν, θέλουσι παρέλθει, προσβλέπομεν πρὸς τὸ ἐπὶ θύραις ἔτος μὲ ἀγαθὰς ἐλπίδας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1946.

Ὁ Διευθυντῆς
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ

Γ'. Κατὰ τὸ ἔτος 1947.

Αἱ κενωθεῖσαι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος θέσεις δύο ἐπικούρων συντακτῶν καὶ ἐνὸς γραφέως, διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ καθηγητοῦ Μιχ. Καλινδέρη καὶ τῆς διδασκαλίσεως Μαρίας Λιουδάκη καὶ διὰ τῆς παραιτήσεως τῆς γραφέως Γεωργίας Ταρσοῦλη, δὲν κατέστη δυνατόν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος νὰ πληρωθῶσιν, ἀπὸ 24 δ' Ὀκτωβρίου ἀπουσιάζει ἐπ' ἀδείᾳ ἐκπαιδευτικῇ ἐνὸς ἔτους καὶ εἰς τῶν μονίμων συντακτῶν, ὁ κ. Δημ. Λουκάτος.

Ἡ ἐλάττωσις τοῦ προσωπικοῦ ἐπέφερε περιορισμὸν κυρίως εἰς τὴν ἀποδελτιωτικὴν ἐργασίαν τοῦ Ἀρχείου, ἐπειδὴ δέ, διὰ λόγους οἰκονομικούς, οὔτε ἀποστολαὶ τοῦ προσωπικοῦ πρὸς περισυλλογὴν λαογρ. ὕλης ἐνηργήθησαν, οὔτε διαγωνισμοὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν προεκηρύχθησαν, ὁ πλουτισμὸς τοῦ Ἀρχείου διὰ νέων λαογρ. συλλογῶν ὑστέρησε καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, εἰσελθόντων εἰς αὐτὸ μόνον 10 χειρογράφων ἐκ σελίδων 1868 (έναντι 24 χειρογράφων ἐκ σελίδων 2500 τοῦ παρελθόντος ἔτους). Ἐκ τούτων 4 μὲν προέρχονται ἐκ δωρεῶν τῆς κ. Μαγδαληνῆς Τσάκωνα (ἀριθ. 1566 ἐκ σελ. 23 σχ. 4^{ου}), τοῦ κ. Γ. Σπυριδάκη (ἀριθ. 1557 ἐκ σελ. 10), τοῦ κ. Ἀθ. Κωστάκη (ἀριθ. 1558, σελ. 2), τοῦ κ. Μανούσακα (ἀρ. 1561, σ. 1), ἔξ δὲ (ὑπ' ἀριθ. 1559, 1560, 1562-1565) ἐκ σταχυολογίας καὶ ἀντιγραφῆς λαογραφικῶν εἰδήσεων ἐκ χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ.

Ἡ περιεχομένη εἰς ταῦτα ὕλη εἶναι ἄσματα 77, δίστιχα 78, παροιμίαι 252, παραδόσεις 59, παραμῦθια 4, αἰνίγματα 6, εἰχαὶ - κατάραι 77, ὄρκοι 20, τοπωνύμια 2447, παρωνύμια 20 καὶ ποικίλαι εἰδήσεις, ἀναφερόμεναι εἰς τὸν βίον καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ. Ἐτέρα ὕλη εἰσήχθη διὰ τῆς ἀποδελτιώσεως ἐντύπων τινῶν.

Εἰς τὴν ἀποδελτιώσιν ἠσχολήθησαν 1) ὁ συντάκτης Δ. Λουκάτος, ἀποδελτιώσας ἕκ διαφόρων περιοδικῶν καὶ ἡμερολογίων (Ἐθνηγ., Ἐπετ. Βυζ. Σπουδῶν, Ἐπετ. Κρητ. Σπουδῶν, Θεσσαλ. Χρον., Ἡμερολ. Μεγ. Ἑλλάδος) 931 παροιμίας, αἷς καὶ κατέταξε κατὰ τὸ κρατοῦν ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ σύστημα κατατάξεως, 2) ὁ ἐπίκ. συντάκτης Δ. Πετρόπουλος, ἀποδελτιώσας 5 χειρόγραφα ἕκ σελ. 1558 (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1560, 1562-1565), ὡς καὶ ὠρισμένα μέρη τοῦ Ἡμερολογίου Δυτ. Μακεδονίας 1932 καὶ 1933 καὶ τὰ Κώϊα τοῦ Ἰακ. Ζαροράφτη, τευχ. Α', 1921 καὶ 3) ὁ γραφεὺς Μεν. Τουρτόγλου, ἀποδελτιώσας τὰ ὑπ' ἀριθ. 1548 καὶ 1559 χειρόγραφα (ἕκ σελ. 312) καὶ μέρη τῶν Ἡμερολ. Δυτ. Μακεδονίας 1932-1938 καὶ ἀντιγράψας 188 ἄσματα ἕκ χειρογράφων καὶ ἐντύπων συλλογῶν.

Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀπεδελτιώθησαν 420 ἄσματα, 76 δίστιχα, 1280 παροιμίαι, 93 παραδόσεις, 3 παραμύθια, 17 αἰνίγματα, 63 εὐχαὶ καὶ κατάροι, 20 ὄρκοι, 649 τοπωνύμια, 28 παρωνύμια, πρὸς δὲ ποικίλαι εἰδήσεις, σχετικαὶ μὲ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς δοξασίας τοῦ ἡμετέρου λαοῦ.

Κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἀρχείου ἐστράφησαν κυρίως περὶ τὴν κατὰ τὰ ἔθνη καὶ ἐπεξεργασίαν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν αὐτῷ ὕλης.

1. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευὴ πρὸς ἔκδοσιν ἀπανθίσματος ἐκλεκτῶν ἄσματων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἠσχολήθησαν οἱ συντάκται Μαρία Ἰωαννίδου καὶ Γ. Πολίτης, καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐμελέτησε τὰ ἱστορικὰ ἄσματα, ἐκλέξασα ἕξ 80 τύπων τὰς ἀρτιωτέρας καὶ γνησιωτέρας παραλλαγὰς, ὁ δὲ δεύτερος ἐμελέτησε τὰ κλέφτικα τραγούδια ἐκλέξας ἕκ 40 τραγουδιῶν τὰς καταλληλοτέρας παραλλαγὰς. Ὡσαύτως συνεχίσθη ἡ λεπτομερὴς κατάταξις ἄσμάτων ἕκ δημοσιευμένων καὶ ἀδημοσιεύτων συλλογῶν, καταταχθέντων ὑπὸ μὲν τῆς συντακτρίας Μ. Ἰωαννίδου 205, ὑπὸ δὲ τοῦ συντ. Γ. Σπυριδάκη 494 ἄσμάτων.

2. Ἡ κατάταξις παροιμιῶν ἐπεξετάθη εἰς συλλογὰς καὶ πραγματείας δημοσιευμένας εἰς περιοδικὰ καὶ βιβλία, ὡς τὴν Ἐθνηγ., τὰς Ἐπετηρ. Βυζ. καὶ Κρητ. Σπουδῶν, τὸν Μαλεβόν, τὰ Θεσσ. Χρονικά, τὴν Ἐπετηρ. Παρνασσοῦ, τὸ Ἡμερολ. τῆς Μεγ. Ἑλλάδος, Ν. Κυριαζῆ, Κυπρ. παροιμίας καὶ Σ. Φαρμακίδου, Κυπριακὴν Λαογραφίαν, καταταχθεισῶν ὑπὸ τοῦ συντ. Δ. Λουκάτου 2706 παροιμιῶν. Συγχρόνως ἐταξιθετήθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ γραφεὺς Μεν. Τουρτόγλου εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Ἀρχείου 17.035 δελτία παροιμιῶν.

3. Συνεπληρώθη ἡ ἀνατεθεισα εἰς τὸν ἐπίκ. συντάκτην Δ. Πετρόπουλον κατάταξις τῶν περὶ ζῳῶν μύθων τῆς μαθητικῆς συλλογῆς τοῦ ἡμετέρου Ἀρχείου, καταταχθέντων ὑπ' αὐτοῦ 1233 μύθων τῶν χειρογράφων 1228-1385 καὶ 1454-1455 κατὰ τὸ σύστημα κατατάξεως Aarne.

4. Συνεχίσθη ὑπὸ τοῦ συντ. Γ. Σπυριδάκη ἡ σύνταξις βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1939-1947.

5. Ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἐργείου κατηρτίσθη διεξοδικὸν ἐρωτηματολόγιον, σχετικὸν μὲ τὴν δημόδη ἰατρικὴν, καὶ συνεπληρώθη ἡ πρὸ πολλοῦ παρασκευασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἐκλογή μύθων καὶ παραμυθίων πρὸς ἑκδοσιν ἀπανθίσματος αὐτῶν, προοριζομένου πρὸς χρῆσιν διδασκάλων καὶ μαθητῶν καὶ μορφωτικούς ἐν γένει σκοπούς. Προσέτι ἐπανελήφθη ὑπ' αὐτοῦ ἡ σύνταξις γενικοῦ Καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν μύθων καὶ παραμυθίων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου συστήματος κατατάξεως τοῦ Φιλλανδοῦ Antti Laarne, ἣτις εἶχε διακοπῇ ἐκ τῆς ἀνάγκης, ὅπως μελετηθῇ καὶ καταταχθῇ τὸ ὕλικόν τοῦ Ἐργείου, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ἡμετέρου λαοῦ.

Δυστυχῶς καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος δὲν κατέστη δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ ἡ Ἑθν. Μουσικὴ Συλλογὴ καὶ χρησιμοποιηθῇ τὸ ἄρτιον φωνοληπτικὸν μηχανήμα, τὸ ὁποῖον αὐτῇ κέκτηται, πρὸς συλλογὴν καὶ καταγραφὴν δημοδῶν μελωδιῶν, μὴ ἐπιτενηθείσης τῆς ἀποσπάσεως τῶν δύο εἰδικῶν μουσικῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως, οὓς προέκρινεν ἡ Ἀκαδημία.

Ὡσαύτως δὲν κατέστη δυνατόν νὰ συνεχισθῇ ἡ ἑκδοσις τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογραφ. Ἐργείου, τῆς ὁποίας ὁ Γ' τόμος παραμένει ἀπὸ τοῦ 1941 ἀσυμπλήρωτος. Ἐπίσης ἀνέκδοτα παραμένουν δύο τεύχη (2ον καὶ 3ον) τῶν Ἐρωτηματολογίων τοῦ Διευθυντοῦ, ἀναφερόμενα εἰς σπουδαιότατα κεφάλαια τῆς λαογρ. ἐρεύνης, τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὴν μαγείαν, μαντικὴν, ἀστρολογίαν, μετεωρολογίαν καὶ δημ. ἰατρικὴν.

Τῶν συλλογῶν τοῦ Ἐργείου χρῆσιν ἔκαμαν εἰς τὰς μελέτας των οἱ κύριοι Ν. Τωμαδάκης καὶ Ν. Κονομῆς καὶ αἱ κυρίαί Φανὴ Σαρεγιάννη, Γεωργία Ταρσούλη καὶ Αἰκ. Κακούρη.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἐργείου εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 40 βιβλία καὶ φυλλάδια (ἔναντι 29 τοῦ παρελθόντος ἔτους), καταγραφέντα εἰς τὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς ὑπ' ἀριθ. 1671 - 1710. Ἐκ τούτων 4 προέρχονται ἐξ ἀγορᾶς, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἐκ δωρεῶν. Ἐδωρήθησαν 8 ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, 4 ὑπὸ τοῦ κ. Π. Φορμῶζη, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Χατζηγιάννου, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Μέγα, 2 ὑπὸ Τεύκρου Ἀνθία, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Νικ. Ζαφειρίου, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σαλαμάγκα, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σπυριδάκη, 1 ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν μελετῶν, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, 1 ὑπὸ τῆς κ. Κατ. Κακούρη, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Παπασταύρου, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζευγᾶ καὶ 1 ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δωδεκανησιακῆς

Ἐπιθεωρήσεως, 1 ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Ναζιακῶν Ἀρχείων, 1 ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος Σιφνίων, 1 ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ὁ Πάν, 1 ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. γυμνασίου Ἀμμοχώστου, 1 ὑπὸ Α. Ζαμπάκη, 1 ὑπὸ Unesco.

Διὰ τὴν ἔλλειψιν οἰκονομικῶν πόρων ἀπέβη μέχρι τοῦδε ἀδύνατος ἡ προμήθεια τῶν ἐκδοθέντων ἀπὸ τοῦ 1940 λαογραφικῶν ἔργων καὶ δὴ τῶν τόμων τῶν λαογραφικῶν περιοδικῶν, ἑλληνικῶν καὶ ξένων, ὧν τοὺς προηγούμενους τόμους κέκτηται ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Ἀρχείου καὶ πιθανῶς βραδύτερον θὰ εἶναι δύσκολος, ἂν μὴ ἀδύνατος, ἡ συμπλήρωσις αὐτῶν. Ἄς μοι ἐπιτραπῇ δ' ἐνταῦθα νὰ τονίσω, ὅτι, ὅφ' ἅς σήμερον συνθήκας διατελοῦσι ἢ τε Ἐθνικὴ καὶ αἱ ἄλλαι δημόσιαι βιβλιοθήκαι τῶν Ἀθηνῶν, ὁ καταρτισμὸς κατὰ τὸ δυνατόν πλήρους καὶ συγχρονισμένης λαογραφ. βιβλιοθήκης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ἀποτελεῖ ἓνα τῶν σπουδαιότερων ὄρων διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν λαογραφικῶν σπουδῶν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν.

Ἄτυχῶς ἡ παντελής ἔλλειψις τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς πλήρωσιν καὶ αὐτῶν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας ἡμῶν οἰκονομικῶν πόρων δυσχεραίνει τὰ μέγιστα τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου ἡμῶν, καὶ δὴ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν μετὰ πολυετῆ πολύμοχθον ἐργασίαν τὸ Ἀρχεῖον ἡμῶν ἐπελήφθη ἤδη τοῦ ἔργου τῆς ἐπεξεργασίας καὶ μελέτης τοῦ ἀποθησαυρισθέντος ὑλικοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισημονικῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ.

Ἐχοντες δ' ὅμως τὴν ἐλπίδα ὅτι «τάχ' αὔριον ἔσσει ἄμεινον», χαιρετίζομεν τὸ ἐπὶ θύραις νέον ἔτος μὲ τὴν εὐχὴν νὰ παρέλθῃ ὁ βαρὺς χειμῶν, ὁ χειμάζων τὴν ἔνδοξον, ἀλλ' ἀτυχῆ μας Πατρίδα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Δεκεμβρίου 1947.

Ὁ Διευθυντής
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ

Δ' Κατὰ τὸ ἔτος 1948.

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἀπεχώρησαν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀρχείου παραιτηθέντες δύο ἐκ τῶν συνεργατῶν ἡμῶν, ὁ μὲν συντάκτης Γ. Πολίτης τῇ 17 Μαΐου, ὁ δὲ γραφεὺς Μενέλαος Τουρτόγλου τῇ 7 Ἰουνίου. Καὶ ἐνισχύθη μὲν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἀρχείου διὰ τῆς ἀποσπάσεως εἰς αὐτὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ξυλοκάστρῳ γυμνασίου Δ. Οἰκονομίδου, ἀλλὰ παραμένουν εἰσέτι κεναὶ δύο θέσεις συντακτῶν καὶ δύο θέσεις γραφέων ἐκ τοῦ προβλεπομένου μονίμου προσωπικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τῶν μονίμων συντακτῶν τοῦ Ἀρχείου ἀπουσιάζει ἀπὸ ἔτους πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ὑπηρεσία ἡμῶν καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος διεξήχθη μὲ ἡλαττωμένας τὰς εἰς προσωπικὸν δυνάμεις.

1. Πλουτισμὸς τῶν συλλογῶν τοῦ Ἄρχείου.

Δυστυχῶς τέταρτον ἤδη ἔτος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος ἡμῶν δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐπανάληψις τῆς προκηρῦξεως διαγωνισμῶν πρὸς συλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης καὶ τῆς ἐνεργείας ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ πρὸς εἰδικὰς ἐπιτόπου ἐρεῦνας, διὰ τῶν ὁποίων τόσον πλουσίαν ὕλην συνεκόμισε τὸ Ἄρχεῖον κατὰ τὰ προηγηθέντα τοῦ τελευταίου πολέμου ἔτη. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ ΛΑ ἐπέτυχε νὰ περιλάβῃ εἰς τὰς συλλογὰς αὐτοῦ: 1) 4 χειρόγραφα ἐκ 1520 σελίδων σχ. 4^{ου}, ὑποβληθέντα τὸ 1939 εἰς τὸν λαογρ. διαγωνισμὸν τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας, τῆς προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Δ. Μπαλάνου, τῆς χρησιμοποιοῦσεως τῆς περιοχομένης εἰς αὐτὰ ἀξιολογωτάτης λαογρ. ὕλης εὐγενῶς ἐπιτραπέισης ἡμῶν ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ταύτης Ἑταιρείας, 2) τρία χειρόγραφα ἐκ 510 σελίδων, κατατεθέντα ὑπὸ τοῦ ἐν Σέρραις ἐγκατεστημένου ἱατροῦ κ. Ἰππ. Μακρῆ, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς Κυζίκου, τῆς Ἀρτάκης καὶ τῶν Προκοπνήσων, ὡς καὶ εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα δύο παρὰ τὴν Ἀρτάκην χωρίων, ὁμιλούντων ἰδίωμα συγγενὲς πρὸς τὴν Τσακωνικὴν διάλεκτον, 3) 9 χειρόγραφα ἐκ 388 σελίδων σχ. 4^{ου}, προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Λαογραφικοῦ Φροντιστηρίου τοῦ καθηγητοῦ Γ. Μέγα. Πρὸς τούτοις ἐδωρήθησαν εἰς τὸ Ἄρχεῖον 1 χειρόγραφον ἐξ 136 σελίδων σχ. 4^{ου} ὑπὸ τοῦ συντάκτου κ. Δ. Οἰκονομίδου, 5 χειρόγραφα ἐξ 81 σελίδων ὑπὸ τοῦ συντάκτου κ. Δ. Πετροπούλου, 2 ἐκ σ. 64 ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀειμνήστου Ν. Γ. Πολίτου, ἕτερα δὲ 2 ἐκ σελ. 625 ἀπηρτίσθησαν διὰ σταχυολογίας λαογρ. ὕλης ἐκ δύο χειρογράφων τοῦ Ἱστορ. Λεξικοῦ.

Οὕτω τὰ εἰσαχθέντα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο χειρόγραφα εἰς τὸ ΛΑ ἀνῆλθον εἰς 25 συγκείμενα ἐκ 3240 σελίδων (ἔναντι 10 χειρογράφων ἐκ σελίδων 1868 τοῦ παρελθόντος ἔτους), ἡ δὲ περιοχομένη εἰς αὐτὰ ὕλη, ἡ ὑποκειμένη εἰς ἀρίθμησιν, εἶναι: 1127 ᾠσματα, 637 δίστιχα, 2753 παροιμίαι, 42 παραμῦθια, 14 εὐτρ. διηγήσεις, 14 παραδόσεις, 118 αἰνίγματα, 32 ἐπῳδαί, 30 παιδιαί, 392 εὐχαὶ καὶ κατάραι, 397 τοπωνύμια, ὄρκοι 14, ὡς καὶ ποικίλη ἄλλη ὕλη, ἀναφερομένη εἰς τὰ ἔθιμα, τὰς πράξεις καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ ἡμετέρου λαοῦ.

2. Ἀποδελτίωσις λαογραφικῆς ὕλης.

Ἐνεκα ἐλλείψεως τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ τοῦ ΛΑ γραφῶν καὶ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ εἰς ἐργασίας κατατάξεως καὶ ἐπεξεργασίας τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν τῷ Ἄρχείῳ ὕλης αἱ ἀντιγραφικαὶ καὶ ἀποδελτιωτικαὶ ἐργασίαι, αἱ ὁποῖαι εἶναι οὐσιώδους σημασίας διὰ πᾶν Ἄρχεῖον, ὑστέρησαν ἔναντι τῆς πέρυσι συντελεσθείσης ἐργασίας, ἀποδελτιωθέντων ἐν ὅλῳ 3 χειρο-

γράφων ἔξ 666 σελίδων (ἔναντι 7 χειρογράφων ἔκ 1880 σελ. τοῦ παρελθόντος ἔτους). Πρὸς τούτοις ἀπεδελτιώθησαν καὶ ἔντυποί τινες συλλογαί. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀπασχολήθησαν 1) ὁ ἐπίκουρος συντάκτης Δ. Πετρόπουλος, ἀποδελτιώσας τὸ ὑπ' ἀριθ. 1566 χειρόγραφον καὶ μέρος τοῦ χειρογράφου 1568 (ἐν βιβλ. σελ. 371), ὡς καὶ τὰ περιοδικὰ Φάρος Βορ. Ἑλλάδος 1938-40 καὶ Ἡμερολ. Ὀδοιπ. Συνδ. 1925· 2) ὁ ἐπίκ. συντάκτης Δ. Οἰκονομίδης, συμπληρώσας τὴν ἀποδελτιώσιν τῶν χειρογράφων 1568 καὶ 1569 (σελ. 203) καὶ 3) ὁ γραφεὺς Μ. Τουρτόγλου, ἀποδελτιώσας τὸ χειρόγραφον 1569 Β (σελ. 92) καὶ τὰ ἡμερολόγια Δυτ. Μακεδονίας 1936, 1937 καὶ 1938 καὶ τὸ Μακ. Ἡμερολόγιον τῶν ἐτῶν 1932, 1934, 1936 καὶ 1937.

Οὕτω ἐσταχυολογήθησαν 353 ἄσματα, 36 δίστιχα, 926 παροιμιαί, 12 παραδόσεις, 15 παραμύθια, 5 εὐτράπ. διηγήσεις, 85 αἰνίγματα, 31 ἐπφδαί, 110 εὐχαί, 29 τοπωνύμια, πρὸς δὲ ποικίλαι ἄλλαι εἰδήσεις, ἀναφερόμεναι εἰς τὸν βίον καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ.

3. Κατάταξις λαογρ. ὕλης καὶ ἐπιστημονικὴ μελέτη τοῦ ὕλικου.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατάταξιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ὕλης ἐγένετο ἡ ἑξῆς ἐργασία:

1. Συνεχίσθη ἡ κατάταξις δημοτ. ἁσμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐφαρμοζομένου ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ συστήματος, καταταχθέντων ὑπὸ τοῦ συντάκτου Γ. Σπυριδάκη 937 ἁσμάτων.

2. Συνεπληρώθη ἡ κατάταξις τῶν μύθων τῆς μαθητικῆς συλλογῆς τοῦ Ἀρχείου, καταρτισθέντος εὑρετηρίου αὐτῶν ὑπὸ τοῦ συντάκτου Δ. Πετροπούλου.

3. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐκδόσεως Ἀπανθίσματος ἐκλεκτῶν ἁσμάτων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ ἐργασία αὕτη, ἀπαιτοῦσα ἐνδελεχῆ μελέτην πασῶν τῶν γνωστῶν δημοσιευμένων καὶ ἀδημοσιεύτων παραλλαγῶν τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ἁσμάτων, ἀποτελεῖ συνάμα τὴν ἀπαραίτητον προεργασίαν εἰς τὴν γενικωτέραν μελέτην, ἣν θ' ἀπαιτήσῃ ἡ ἐπιστημονικὴ ἔκδοσις τοῦ Corpus τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ἁσμάτων. Ἐκ τούτου ἡ ἐργασία αὕτη βαίνει μὲ σχετικῶς βραδὺν ρυθμὸν, ἀλλὰ παρέχει εἰς τὸ προσωπικὸν τὴν εὐκαιρίαν τῆς βαθυτέρας γνώσεως τῶν κειμένων τῆς δημῶδους ἡμῶν ποιήσεως καὶ τῆς θέσεως προβλημάτων, σχετιζομένων μὲ τὴν παράδοσιν, ἐρμηνεῖαν καὶ ἔκδοσιν αὐτῶν. Συγχρόνως διενεργεῖται ἔλεγχος τῆς γινομένης ἐκλογῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου.

Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἠσχολήθησαν τρεῖς τῶν συντακτῶν τοῦ Ἀρχείου. Καὶ ἡ μὲν Μαρία Ἰωαννίδου ἐμελέτησε 17 παραλογές, 6 ἀκριτικά, 2 ἱστορικά καὶ 2 κλέφτικα, ὁ δὲ Γ. Πολίτης 32 κλέφτικα καὶ 1 ἀκριτικόν, ὁ δὲ Δ. Πετρόπουλος 62 κλέφτικα τραγούδια.

4. Συνεπληρώθη ἡ ἀνατεθεῖσα εἰς τὸν συντάκτην Γ. Σπυριδάκην βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1939-1947, ἣτις θὰ δημοσιευθῆ εἰς ἓνα τῶν ὑπὸ ἐκτύπωσιν τόμων τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογρ. Ἀρχείου.

5. Συνεχίσθη ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου ἡ σύνταξις τοῦ ἐπιστημονικοῦ Καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν μύθων καὶ παραμυθίων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου συστήματος κατατάξεως τοῦ Φιλλανδοῦ Antti Aarne.

4. Ἐπετηρὶς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπανελήφθη ἡ ἔκδοσις τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογρ. Ἀρχείου, ἣτις εἶχε διακοπῆ κατὰ τὰ ἔτη τῆς ξενικῆς κατοχῆς, ἐξετυπώθησαν δὲ ἤδη 4 τυπ. φύλλα τοῦ Γ' καὶ 6 τυπ. φύλλα τοῦ Δ' τόμου αὐτῆς, περιλαμβάνοντα πραγματείας τοῦ Διευθυντοῦ, τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Κ. Μαλτέζου, καὶ μελέτας τῶν συντακτῶν Μ. Ἰωαννίδου καὶ Δημ. Πετροπούλου. Ἀμφότεροι οἱ συντάκται οὗτοι τὰ θέματα τῆς μελέτης τῶν ἠρῶσθησαν ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὕλικου τοῦ Ἀρχείου. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐπραγματεύθη τὸ ἕσμα τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ἢ «ὁ Χάρος καὶ τ' ἀδελφία», ὁ δὲ δεύτερος τὰ ἔθιμα τῆς συνεργασίας καὶ ἀλληλοβοθηθείας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

5. Ἐθνικὴ Μουσικὴ Συλλογὴ.

Δυστυχῶς δὲν κατέστη ἀκόμη δυνατὴ ἡ λειτουργία τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς, ἣτις ἰδρῦθη ὑπὸ τοῦ Κράτους διὰ τοῦ νόμου 432 τοῦ 1914, «πρὸς διάσωσιν καὶ περισυλλογὴν τῶν ᾠμάτων, τῶν χορῶν καὶ τῶν μουσικῶν ὀργάνων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ», συνεχωνεύθη δὲ διὰ τοῦ ἀπὸ 14 Μαρτίου 1927 Διατάγματος εἰς τὸ Λαογρ. Ἀρχεῖον. Εἶναι δὲ λυπηρὸν ὅτι δὲν ἐπετεύχθη ἡ ἀπόσπασις τῶν δύο εἰδικῶν μουσικῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, οὓς προέκρινεν ἡ Ἀκαδημία. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου καὶ τὸ πολύτιμον φωνοληπτικὸν μηχανήμα, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀκαδημία ἐπρομηθεύθη τὸ 1939 διὰ χρημάτων τῆς Ἐθν. Μουσικῆς Συλλογῆς παραμένει ἐν ἀχρησίᾳ, τὸ δὲ Ἐθνικὸν τοῦτο Ἴδρυμα ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν προορισμὸν, δι' ὃν ἰδρῦθη ὑπὸ τῆς Πολιτείας.

6. Χρῆσις τῶν συλλογῶν τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

Χρῆσιν τῶν συλλογῶν τοῦ Ἀρχείου κατόπιν ἀδείας τῆς Ἀκαδημίας ἔκαμαν εἰς τὰς μελέτας τῶν οἱ κύριοι Γ. Θεοτοκάς, Μενέλαος Τουρτόγλου, Ν. Χ. Κονομῆς, καὶ αἱ κυραὶ Νίκη Πέφδικα, Δέσποινα Μαζαράκη καὶ Γεωργία Ταρσοῦλη.

7. Βιβλιοθήκη.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 58 βιβλία καὶ φυλλάδια (ἔναντι 40 τοῦ παρελθόντος ἔτους), κατεγράφησαν δ' ἐν τῷ βιβλίῳ εἰσαγωγῆς ὑπ' ἀριθ. 1711-1768. Ἐκ τούτων ἐν προέρχεται ἕξ ἀγορᾶς, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἐκ δωρεῶν καὶ ἀνταλλαγῶν. Ἐκ τούτων ἐδωρήθησαν ἡμῖν ἐνεργείαις τῆς Unesco ὑπὸ τοῦ British National Book Centre 6 τόμοι τοῦ Journal of American Folklore Society (1916-20) καὶ 17 τόμοι τοῦ Folklore τῆς ἐν Λονδίῳ Folklore Society (1904-1920). Προσέτι ἐδωρήθησαν 2 τόμοι ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 8 τόμοι ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν, 2 ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας, 1 ὑπὸ τῆς Δημοτ. Βιβλιοθήκης Κοζάνης, 1 ὑπὸ τῆς Ἐνώσεως Λούντζης, ἀνὰ 1 τόμος ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν τῶν περιοδικῶν Ναξιακοῦ Ἀρχείου, Δωδεκανησιακῆς Ἐπιθεωρήσεως, τοῦ Συνεταιριστοῦ, τῶν Λουλουδιῶν, 8 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Παπαχαλαμπίου, 3 ὑπὸ τῆς κ. Μαρίας Ἰωαννίδου, 3 ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Οἰκονομίδου, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Ἀν. Βρόντη, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Βαγενᾶ, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Μανώλη Τριανταφυλλίδη καὶ ἀνὰ ἓν ὑπὸ τῶν κ. κ. Στ. Κυριακίδου, Π. Μπριοῦστερ, Ἀγγ. Χατζημιχάλη, Γ. Σπυριδάκη, Ἀντ. Χατζῆ, Γ. Ν. Πολίτου, Ἀθ. Ταρσούλη, Κ. Χρυσάνθη, Ἀν. Ζούμπου, Π. Φορμόζη, Τάσου Γριτσοπούλου, Γεωργίας Ταρσούλη, Ἀρη Κωνσταντινίδη, Δ. Τριποδάκη, Π. Μαρκάκη, Ἀγ. Παναγιωτοπούλου, Γ. Ἀποστολάκη.

Ἐχοντες τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ μέγας χειμῶν, ὅστις ἐπέπεσε τῇ πατρίδι, θὰ παρέλθῃ καὶ εὐδία θὰ λάμψῃ πάλιν εἰς τὸν ἐθνικὸν ὁρίζοντα, χαιρετίζομεν τὸ ἐπὶ θύραις νέον ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1948.

Ὁ Διευθυντῆς
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ

Ε'. Κατὰ τὸ ἔτος 1949.

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον εἰργάσθη, ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον, μὲ ἡλαττωμένας τὰς εἰς προσωπικὸν δυνάμεις ἔνεκα τῆς μὴ πληρώσεως ἕξ ἀπὸ μακροῦ κενῶν ἐν αὐτῷ ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἔνεκα τῆς ἐπὶ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ἀπουσίας ἑνὸς τῶν μονίμων συντακτῶν αὐτοῦ. Οὕτω πλὴν τοῦ διευθυντοῦ εἰργάσθησαν ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δύο μόνιμοι συντάκται, ἡ κ. Μ. Ἰωαννίδου καὶ ὁ κ. Γ. Σπυριδάκης, καὶ δύο ἀπεσπασμένοι λειτουργοὶ τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως, ὁ κ. Δ. Πετρόπουλος καὶ ὁ κ. Δ. Οἰκονομίδης.

Δι' ἔλλειψιν οἰκονομικῶν πόρων καὶ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος οὔτε διαγωνισμοὶ οὔτε ἀποστολαὶ τοῦ προσωπικοῦ πρὸς περισυλλογὴν λαογραφικοῦ ὕλικοῦ ἐνηργήθησαν, ἐπειδὴ δὲ καὶ δωρεαὶ χειρογράφων παρὰ συλλογέων λαογραφικῆς ὕλης ὀλίγαι ἐγένοντο, ὁ πλουτισμὸς τῶν συλλογῶν τοῦ Ἐπιτομίου διὰ νέας ὕλης ὑπελείφθη τοῦ τῶν προηγουμένων ἐτῶν· διότι εἰσῆχθησαν ἐν ὄλῳ 14 χειρογραφοὶ ἐκ σελ. 540 (ἔναντι 25 χειρογράφων ἐκ σελ. 3240 τοῦ παρελθόντος ἔτους). Ἐκ τούτων 2 (ὑπ. ἀρ. 1593 καὶ 1597 ἐκ σελ. 18 σχ. 4^{ου}) ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀ. Καραναστάση, 1 (ὑπ' ἀρ. 1595 ἐκ σελ. 106 σχ. 4^{ου}) ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Κώνστα, 1 (ὑπ' ἀρ. 1596 ἐκ σελ. 23 σχ. 4^{ου}) ὑπὸ τῆς κ. Μαγδαληνῆς Τσάκωνα, 1 (ὑπ' ἀρ. 1600 ἐκ σελ. 92 σχ. 16^{ου}) ὑπὸ τοῦ κ. Μιχ. Καλινδέρη, 1 (ὑπ' ἀρ. 1602 ἐκ σελ. 59 σχ. 8^{ου}) ὑπὸ τῆς διδασκαλίσσης Εἰρ. Παπαδάκη, 2 (ὑπ' ἀρ. 1603 καὶ 1604 ἐκ σελ. 32 σχ. 8^{ου}) ὑπὸ τοῦ συντάκτου Γ. Σπυριδάκη, καὶ 6 (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1592, 1594, 1598, 1599, 1601 καὶ 1605 ἐκ σελ. 210 σχ. 4^{ου}) προέρχονται ἐκ τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Λαογραφικοῦ Φροντιστηρίου τοῦ καθηγητοῦ Γ. Α. Μέγα. Ἐν τῶν χειρογράφων τούτων, τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Κώνστα κατατεθέν, περιέχει 50 αἰτωλικά ἄσματα, ἄριστα καταγεγραμμένα εἰς βυζαντινὴν παρασημαντικὴν, τὰ δὲ λοιπὰ περιλαμβάνουν 60 ἄσματα, 14 δίστιχα, 54 αἰνίγματα, 11 παραμύθια, 6 παραδόσεις, 7 ἐπιγράμματα, 14 παροιμίας καὶ εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὰ ἔθιμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Εἰς ἀποδελτιωτικὴν ἐργασίαν ἠσχολήθη μόνον ὁ ἐπίκουρος συντάκτης Δ. Οἰκονομίδης, σταχυολογήσας λαογρ. ὕλην ἐξ 8 χειρογράφων τοῦ Ἐπιτομίου (ἀρ. 1569 Α. Β. Γ. Δ, 1570, 1571, 1579 καὶ 1122 ἐκ σελ. 1415) ἧτοι ἄσματα 416, δίστιχα 64, παροιμίας 1502, παραμύθια 17, εὐτραπ. διηγήσεις 14, παραδόσεις 14, αἰνίγματα 43, παιδιὰς 24, εὐχὰς καὶ κατάρας 301, τοπωνύμια 443, παρωνύμια 17, ὀνόματα ζώων 16, ὄρκους 14 καὶ ποικίλας ἄλλας εἰδήσεις, ἀναφερομένας εἰς τὸν βίον τοῦ λαοῦ. Προσέτι ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συντάκτου ὕλη λαογραφικὴ ἐκ τῶν Notes of Karpathos of Prof. R. Dawkins (Ann. of Brit. School 9, 176 κέ).

Κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἐπιτομίου περιορίσθησαν εἰς τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ἄσμάτων καὶ τὴν προκαταρκτικὴν αὐτῶν μελέτην πρὸς ἐκλογὴν τῶν καταλληλοτέρων διὰ τὸ παρασκευαζόμενον ἀπάνθισμα παραλλαγῶν. Καὶ εἰς μὲν τὴν κατάταξιν ἠσχολήθη κυρίως ὁ συντάκτης Γ. Σπυριδάκης, κατατάξας κατὰ τὸ ἐφαρμοζόμενον ἐν τῷ Ἐπιτομίῳ σύστημα 1396 ἄσματα (ἔναντι 937 τοῦ παρελθόντος ἔτους), ἐπικουρικῶς δὲ ἡ συντ. Μ. Ἰωαννίδου κατατάξασα 13 ἄσματα ἐκ τοῦ ΙΑ' τόμου τοῦ Ν. Ἑλληνομνήμονος· εἰς δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἣ ὁποία προαπαιτεῖ συγκέντρωσιν καὶ μελέτην πασῶν τῶν γνωστῶν δημοσιευμένων καὶ ἀδημοσιευτῶν παραλλαγῶν ἐκάστου ἄσματος ἠσχολήθησαν οἱ συντάκται Μ. Ἰωαννίδου καὶ Δ. Πετρόπουλος. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐμελέτησε 30

ἀκριτικά, ὁ δὲ δεύτερος 5 ἀκριτικά καὶ 176 κλέφτικα τραγούδια. Εἰς τὸν ἔλεγχον δὲ τῆς ἐργασίας ταύτης, ὡς καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου, κατέγινεν ὁ Διευθυντὴς αὐτοῦ.

Δυστυχῶς ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑπετηρίδος, ἐπαναληφθεῖσα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μετὰ πέντε ἐτῶν διακοπὴν, διεκόπη καὶ πάλιν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Δ' τόμου (1943-1944) ἕνεκα ἐλλείψεως χρημάτων. Οὕτω παραμένει ὑπὸ τὰ πιεστήρια ὁ ἀπὸ τοῦ 1941 ἐκτυπούμενος Γ' τόμος (1941-1942), ἡ δὲ συνέχισις τῆς ἐκτύπωσης τοῦ Ἐρωτηματολογίου τῆς Λαϊκῆς Λατρείας καὶ τῶν λοιπῶν κεφαλαίων τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ὡς καὶ ἡ ἐκτύπωσις τῆς ἀπὸ ἔτους ἐτοίμης πρὸς ἔκδοσιν Βιβλιογραφίας τῶν λαογραφικῶν δημοσιευμάτων τῶν ἐτῶν 1939-1947, ἀποβαίνει προβληματική.

Ἐπίσης δὲν κατέστη δυνατὴ καὶ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἡ πρόσληψις τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Ἑθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς προσωπικοῦ, ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ φωνοληπτικὸν μηχανήμα, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀκαδημία ἐπρομηθεύθη τὸ 1939 δι' ἀδράς δαπάνης, ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐν ἀχρησίᾳ. Εἶναι τῷ ὄντι λυπηρόν, ὅτι, καθ' ὃν χρόνον καὶ εἰς αὐτὰ τὰ Βαλκανικὰ κράτη καὶ τὴν Τουρκίαν αἱ δημῳδαὶ μελωδίαι συλλέγονται καὶ μελετῶνται ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ κείμενα τῶν δημοτικῶν ῥημάτων εἰς εἰδικὰ Ἰνστιτοῦτα, ἡ ἡμετέρα Ἑθνικὴ Μουσικὴ Συλλογὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1927, ὅτε ὑπήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ κάμῃ ἕναρξιν τῶν ἐργασιῶν της.

Χρησιν τῶν συλλογῶν καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀρχείου ἔκαμαν εἰς τὰς μελέτας των ὁ καθηγητὴς κ. Ἰ. Βογιατζίδης, ὁ κ. Σπ. Θεοδωρόπουλος καὶ ἡ δ. Γεωργία Ταρσούλη.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 53 βιβλία καὶ φυλλάδια (ἔναντι 58 τοῦ προηγουμένου ἔτους), κατεγράφησαν δ' ἐν τῷ βιβλίῳ εἰσαγωγῆς ὑπ' ἀρ. 1769-1821. Ἐκ τούτων 2 τόμοι τοῦ Journal of American Folklore, τόμ. 60 καὶ 61 (1947 καὶ 1948) καὶ 1 τόμος τῶν Annales Universitatis Mariae Curie, Lublin 1947 προσέρχονται ἐξ ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἑπετηρίδα τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ δωρεῶν, ἧτοι ἐδωρήθησαν 3 ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν, 2 ὑπὸ τῆς κ. Ἀγγελικῆς Χατζημιχάλη, 4 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Στ. Κυριακίδου, 1 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀ. Χατζῆ, 1 ὑπὸ τοῦ Μουσείου Μπενάκη, 1 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Μ. Τριανταφυλλίδη, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Κουκκίδη, 2 ὑπὸ τοῦ καθ. Γ. Μέγα, 2 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Παπαχαραλάμπους, 1 ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Ν. Γ. Πολίτου, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Πίτσιου, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Κυρ.

Χατζηϊωάννου, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κληρίδη, 1 ὑπὸ τῆς Μπαγκείου Ἐπιτροπῆς, 1 ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σπυριδάκη καὶ ἀνὰ 1 ὑπὸ τῶν κ. Δ. Πετροπούλου, Γ. Μαυρακάκη, Ἰ. Παμπούκη, Χρ. Μουραχτανίδη, Ν. Ἀλευρᾶ, Ἀρ. Παπαδάτη, Θ. Σοφοκλέους, Γερασίμου Σαλβάνου, Β. Αὐλωνίτη, τοῦ καθηγητοῦ κ. Σπ. Δοντᾶ, τῆς κ. Εὐαγγ. Φραγκάκη, τῶν κ. Β. Κεράμποδος, Κλ. Οἰκονόμου, Θ. Βαγενᾶ καὶ Ν. Σηφάκη, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Κυπριακῶν Γραμμάτων, τῆς Ἐθναρχίας Κύπρου, τοῦ Συνεταιριστοῦ, τοῦ Πανός, τῆς Φωνῆς τῶν Συνεταιρισμῶν, τῆς Ἐφημερίδος Κυνοουρίας, τῶν Σιφναϊκῶν Νέων, τῆς Ἐφημερίδος Ὁρεστιάδος. Καὶ αὐταὶ μὲν αἱ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου δωρεαί, ἀλλ' εἶναι εὐνόητον, ὅτι καμμία εἰδικὴ βιβλιοθήκη δὲν δύναται ν' ἀνταποκριθῆ πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς, ἂν περιμένη νὰ πλουτισθῆ μόνον διὰ δωρεῶν. Δυστυχῶς δὲν παρεσχέθησαν ἡμῖν καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος τὰ μέσα, ἵνα συμπληρώσωμεν τὰς σειρὰς τῶν ἑλληνικῶν καὶ ξένων λαογραφικῶν περιοδικῶν διὰ προμηθείας τῶν ἀπὸ τοῦ 1940 ἐκδοθέντων τόμων. Πολλὰ ἠλπίσαμεν ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ πρὸς ξένα λαογραφικὰ περιοδικά, ἀλλ' αἱ συχναὶ διακοπαὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἡμετέρας Ἐπετηρίδος καὶ ἡ ἐκ τούτου προερχομένη ἀταξία δὲν συμβάλλουν εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῆς ἀνταλλαγὴν.

Ἐπιτραπῆ τέλος νὰ προσθέσω, ὅτι τὰ μέγιστα ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας ἡμῶν δυσχεραίνεται ἐκ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως γραφῶν, ἀνάγκη δὲ ὅπως πάση θυσίᾳ ἐπιδιωχθῆ ἡ πλήρωσις τῶν δύο ἀπὸ μακροῦ κενῶν ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ θέσεων γραφῶν, ἵνα μὴ οἱ ὑπηρετοῦντες ἐν αὐτῷ συντάκται ἀπασχολῶνται κατ' ἀνάγκην εἰς ἔργα ἀντιγραφικὰ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ κυρίου αὐτῶν ἐπιστημονικοῦ ἔργου.

Ἐλπίζοντες ὅτι τὰ πράγματα τῆς φίλης Πατρίδος θέλουν ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι βελτιωθῆ καὶ ὅτι θὰ παρασχεθῶσι καὶ ἡμῖν τὰ μέσα πρὸς προαγωγὴν τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἐθνικῶν ἄμα ἔργων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς, χαιρετίζομεν τὸ ἐπὶ θύραις νέον ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Δεκεμβρίου 1949.

Ο Διευθυντῆς
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ